

Onkositik transformasyon gösteren bir koroid pleksus papillomu

Dr. Sezer Kulaçoğlu* Dr. Nurşen Sayın** Dr. Fehmi Aksoy* Dr. Kemal Bakır***
Dr. Canan Akbay**

ÖZET

Koroid pleksus papillomalarında şimdiye kadar müsinöz metaplazi, stromada skleroz, ksantomatöz değişiklik, kalsifikasyon, ossifikasyon, nöromelanin varlığı, epandimal diferansiasyon ve onkositik transformasyon bildirilmiştir. 16 yaşında bir kızda saptadığımız koroid pleksus papillomunda, çok ender olduğu bilinen onkositik transformasyon gözledik. Onkositik hücrelerde mitokondri hiperplazisini göstermek için, PTAH ve Heidenhain'in demir hematoxilen özel boyalarını kullandık. Ayrıca elektron mikroskopik olarak da intrasitoplazmik yaygın mitokondrilerin varlığını gözledik.

Anahtar Kelimeler: Koroid pleksus papillomu, onkositik transformasyon

GİRİŞ

Koroid pleksus papillomaları, histolojik olarak normal koroid pleksus yapısına çok benzeyen benign seyirli tümörlerdir.^{1,2} Bu tümörlerde stromada ve epitel hücrelerinde görülen nadir metaplastik değişiklikler, incelenen literatürden anlaşıldığı üzere yaklaşık yirmi yıldır patoloğların dikkatini çekmekte ve inceleme konusu olmaktadır. Günümüze kadar sırayla müsinöz metaplazi, stromada skleroz, ksantomatöz değişiklik, kalsifikasyon, ossifikasyon, daha az sıklıkla nöromelanin varlığı, epandimal diferansiasyon, onkositik transformasyon bildirilmiştir.^{2,3,4}

İncelenen literatürde şimdiye kadar onkositik transformasyon gösteren üç olguya rastlanmıştır.^{3,4}

Bu makalede genç bir hastada saptanan fokal onkositik transformasyon gösteren bir koroid pleksus papilloma olgusunu çok ender görülmesi nedeni ile sunuyoruz.

OLGU SUNUMU

Onaltı yaşında bir genç kız olan hasta, bir yıldır devam eden baş ağrısı, yirmi gündür süren çift görme şikayetleri ile hastaneye başvuruyor. Nörolojik muayenede sağda kornea refleksi kaybı, periferik fasial paralizi, 6, 9 ve 10. kafa çiftlerini ilgilendiren paraliziler, hızlı fazı sağa

SUMMARY

Choroid plexus papillomas have been reported to show several epithelial metaplasias and stromal changes including sclerosis, xanthomatous changes, calcification, ossification, mucinous metaplasia, presence of neuromelanin, ependymal differentiation and oncocyctic transformation. We observed oncocyctic transformation in a choroid plexus papilloma from a 16 years old girl. PTAH and Heidenhain's iron hematoxylin stains were used to show mitochondrial hyperplasia in oncocyctic cells. We also observed the distribution of increased mitochondries on electron microscopic examination. Since it is very rare condition, we compared similar cases in the literature and reviewed its histogenesis.

Key Words: Choroid plexus papilloma, oncocyctic transformation.

olan nistagmus, gövde ataksisi, bilateral papiller staz bulguları saptandı. Bilgisayarlı beyin tomografisinde 4. ventrikülün deforme olduğu, posterior fossada hiperdens ve içinde noktasal kalsifikasyonlar gösteren büyük bir kitle tespit edildi. Hasta operasyona alındı ve 4. ventrikülü dolduran kitle total olarak çıkarıldı.

Operasyon materyali yaklaşık 10 cc hacminde yer yer kanamalı, kirli beyaz renkte, yaygın papiller yapılar içeren yumuşak kıvamlı düzensiz doku parçaları olarak gözlemlendi.

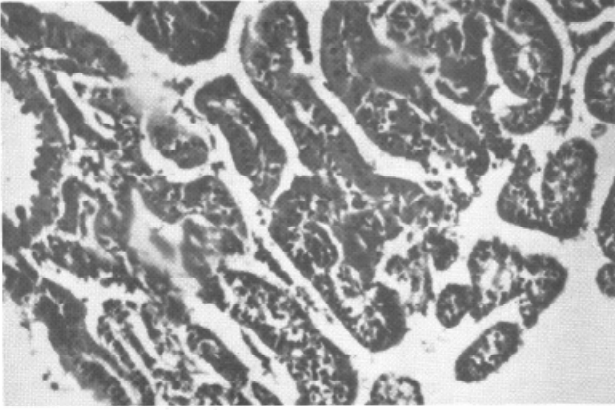
Mikroskopik incelemede tümör dokusu tipik bir koroid pleksus papilloması özelliklerini göstermekteydi. Tümör dokusu papiller yapılar oluşturan fibrovasküler bir stroma etrafında tek sıra halinde dizilen kübik veya yüksek kolumnar epitel hücrelerinden oluşmaktaydı. Arada yuvarlak, değişik büyüklüklerde seyrek kalsifiye odaklar dikkati çekmekteydi. Tümör hücreleri oval veya yuvarlak, düzenli nükleolemması olan, genellikle homojen kromatin dağılımı gösteren nükleuslara sahip, nükleoller seçilemeyen sınırları belirgin geniş sitoplazmalı hücrelerdi.

Tümör dokusu içinde bazı alanlarda epitel hücrelerinde geniş gruplar halinde, nükleus yapısında belirgin bir değişiklik olmaksızın sitoplazmaların homojen, yoğun,

* Ankara Numune Hastanesi Patoloji Bölümü

** Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi Histoloji ABD

*** Ankara Onkoloji Hastanesi Patoloji Bölümü

Resim 1: Papiller yapıları çevreleyen ve diğer epitel hücreleri ile geçiş gösteren onkositik hücreler (H.E.x40).

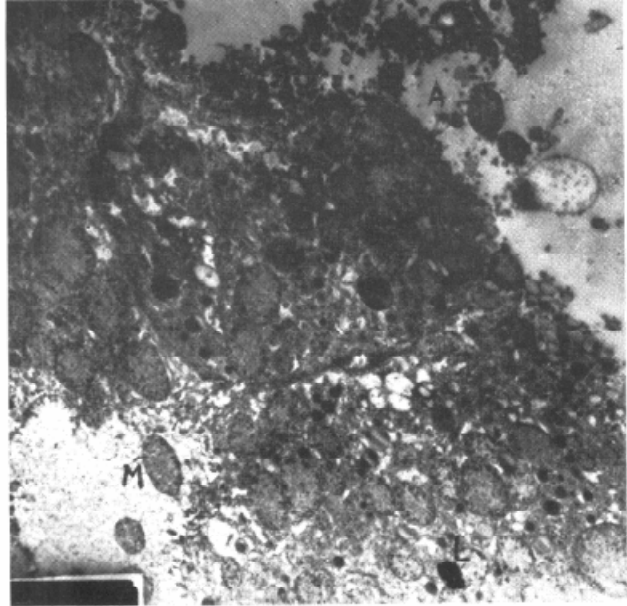
eozinofilik görünüm aldığı daha geniş ve yer yer yüksek kolumnar olduğu dikkat çekiciydi. Büyük büyütmede bu alanlarda sitoplazmaların ince granüler yapıda olduğu görüldü. Bazı alanlarda papiller yapıları oluşturan diğer tümör hücreleri ile bu hücrelerin devamlılık gösterdiği gözlemlendi (Resim 1). Hematoksilen-Eozin boyasında yoğun eozinofili gösteren hücrelerin sitoplazmalarındaki granüllerin PTAH ve Heidenhain'in demir hematoksilen özel boyalarında sıra ile koyu mavi-siyah ve gri-siyah renkte boyandıkları görüldü. Sitoplazma içinde bol miktarda ve homojen olarak dağılan bu partiküllerin varlığı mitokondri sayısında artış olarak yorumlandı.^{5,6,7,8} Elektron mikroskopik incelemede hücrelerde görülen en belirgin özellik oval, yuvarlak ya da uzun şekilli, farklı büyüklüklerde, çeşitli yapılaşmalar gösteren mitokondrilerin sitoplazma içinde yaygın bir şekilde dağılmasıydı (Resim 2).

TARTIŞMA

Koroid, pleksus papillomunda gözlenen bu değişikliğin tiroid, paratiroid, adrenal glandlar, tükrük bezleri, hipofiz, böbrek, pankreas, safra kesesi, tuba uterina gibi organlarda tarif edilen onkositik transformasyona benzer olduğu belirtilmektedir.^{3,4} Sitoplazmasında eozinofilik ince granülleri olan bu tip hücrelerin mitokondri hiperplazisi dışında, lizozom, granülsüz endoplazmik retikulum ya da sekretuar granüllere bağlı olarak oluşabileceği de bilinmektedir.^{8,9,10}

Onkosit terimi (Onkos Yunanca da kitle anlamına gelmektedir) Hamperl tarafından 1931'de patolojiye sokulmuştur.⁴ Schaffer'in 1897'de tükrük bezinde ilk kez gözlediği hücreler için Hamperl bu adı kullanmıştır.⁴

Koroid pleksus epitel hücrelerinde onkositik transformasyon ilk olarak Kepes tarafından 1983 yılında adult tip Leigh hastalığı nedeni ile ölen 27 yaşında bir kadında gözlemlendi.³ Stefanko ve Vuzevski 1985 yılında ilk olarak 70 ve 63 yaşında iki kadın hastada koroid pleksus papillo-

Resim 2: Hücre içinde sayıları artmış mitokondriler (EM x10 000).

masında fokal onkositik transformasyon saptadılar.⁴ 1987 yılında ise Bonnin ve arkadaşları tarafından 27 yaşında erkek hastada fokal glial transformasyonla birlikte onkositik transformasyon bildirildi.³

Onkositik transformasyonda, mitokondrial hiperplazinin patogenezi günümüzde hala tartışmalıdır. Bu konuda değişik teoriler ileri sürülmüştür. Hamperl bu olayın sellüler dejenerasyon veya regresyonun hafif bir formu olduğunu ileri sürmüştür. Gerçekten de yaşlanmakla vücuttaki onkositlerin sayısının arttığı bilinmektedir.⁹ Ancak 11 haftalık bir çocukta kalp, adenohipofiz, tiroid ve tükrük bezlerinde diffüz onkositik transformasyonun görülmüş olması nedeniyle,³ bu olayın yaşlanmakla bir ilgisi olmadığı düşünülebilir. Ancak bu olguda viral bir enfeksiyon söz konusudur. Leigh hastalığında normal koroid pleksusta onkositik transformasyonu gözleyen Kepes ise bu iki olay arasındaki ilişkinin tesadüfi olduğunu ileri sürmüştür.³ Askew mitokondri hiperplazisinin bir veya birkaç mitokondrial enzimin yokluğu veya eksikliğine bağlı kompanzatri bir olay olduğunu öne sürmüştür.³

Etyopatogenezi tam olarak aydınlatılamamış olan onkositik transformasyon gözlediğimiz bu koroid pleksusu papilloma olgusunda hastada viral bir enfeksiyon saptanmamıştır. Dejeneratif veya regresif bir olay veya enzim yetmezliğine bağlı kompanzatri bir hiperplazinin olabileceği görüşü akla uygun görünmektedir.

Henüz yeteri, kadar olgu olmadığı için bu epitelyal değişikliğin neoplazmin davranışını etkileyip etkilemediği bilinmemektedir.

KAYNAKLAR

- 1 Rosai J. Ackerman's Surgical Pathology. 7th ed. St. Louis. Mosby 1989, 1736-1740.
- 2 Rubinstein LJ. Tumors of the central nervous system. Atlas of tumor pathology, 2nd series, fascicle 6, Armed Forces Institute of Pathology, Washington DC, 1972, 257-260.
- 3 Bonnin JM, Colon LE, Morawetz RB. Focal glial differentiation and oncocyctic transformation in choroid plexus papilloma. Acta Neuropathol. 1987, 72: 277-280.
- 4 Stefanko SZ, Vuzevski VD. Oncocytic variant of choroid plexus papilloma. Acta neuropathol. 1985, 66: 160-162.
- 5 Bancroft JD, Stevens A, Theory and practice of histological techniques. Churchill Livingstone. 1977,90.
- 6 Lillie RD. Histopathological technic and practical histochemistry. 3rd ed. Mc Graw-Hill, 1965, 286-290.
- 7 Putt FA. Manual of histopathological staining methods. Wiley Interscience publication, 1972, 92-95.
- 8 Roth S, Olen E, Hansen LS. The eosinophilic cells of the parathyroid (oxyphilic cells), salivary (oncocytes) and thyroid (Hürthle cells) glands. Lab. Invest., 1962, 11: 933-941.
- 9 Hamperl H. Benign and malign oncocytoma. Cancer, 1962, 15: 1019-1027.
- 10 Sun CN, White HJ, Thompson BW, Oncocytoma (Mitochondrioma) of the parotid gland. Acta. Pathol., 1975, 99: 208-214.